
[2018-58-RE](#)

CAUSA 2018-58-RE

(García Ramírez c/ Principat d'Andorra)

Número de registre 485-2018. Recurs d'empara

Sentència del 15 de març del 2019

BOPA núm. 29, del 27 de març del 2019

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 23 de novembre del 2018, per la representació processal del Sr. Juan Antonio García Ramírez, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra la inactivitat del Tribunal de Corts en la causa penal 8000176/2015, per una presumpta vulneració del dret a un judici de durada raonable, reconegut a l'article 10 de la Constitució, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració del dret esmentat i que repositi el recurrent en el seu dret mitjançant l'adopció de les mesures necessàries;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Vist l'informe del Ministeri Fiscal del 19 de desembre del 2018;

Vist l'acte del Tribunal Constitucional del 14 de gener del 2019, que va admetre a tràmit, sense efectes suspensius, el recurs d'empara 2018-58-RE;

Vist l'escrit d'al·legacions presentat, el 4 de febrer del 2019, per la representació processal del recurrent;

Vist l'escrit de conclusions presentat pel Ministeri Fiscal;

Atès que la representació processal del Sr. Juan Antonio García Ramírez ha deixat passar el terminis atorgat sense presentar escrit de conclusions;

Escollit l'informe de la magistrada ponent, Sra. Laurence Burgorgue-Larsen;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. En el marc d'una causa incoada per uns fets que podrien ser constitutius dels delictes majors d'abús de posició dominant, administració deslleial d'una empresa, defraudació a la CASS, falsejament de comptes socials i blanqueig de diners, el 17 de febrer del 2017, la Secció d'Instrucció Especialitzada 1 de la Batllia va dictar un aute en què, entre altres punts, decidia ordenar el bloqueig preventiu de l'import de 848.419,91 € percebut pel Sr. Juan Antonio García Ramírez en tant que prescriptor.

1.2. El 21 de març del 2017, la representació processal del Sr. Juan Antonio García Ramírez va presentar un recurs d'apel·lació contra aquesta decisió davant el Tribunal de Corts.

1.3. Atès que d'ençà aquesta presentació havia transcorregut un lapse de temps, considerat excessiu pel recurrent, sense que el Tribunal de Corts donés cap resposta, el 2 d'agost del 2018, la representació processal del Sr. Juan Antonio García Ramírez va presentar un escrit en què insistia en la seva pretensió i denunciava la vulneració del seu dret a un procés degut en el seu vessant del dret a un judici de durada raonable.

1.4. El 23 de novembre del 2018, la representació processal del Sr. Juan Antonio García Ramírez va interposar un recurs d'empara contra la inactivitat del Tribunal de Corts en la causa penal 8000176/2015, per una presumpta vulneració del dret a un judici de durada raonable, reconegut a l'article 10 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació jurídica del recurrent

- Després de reproduir la jurisprudència constitucional sobre la noció de "*durada raonable*" dels procediments (veg. la sentència del 14 de març del 2001, recaiguda en la causa 2000-17-RE), aquesta part analitza el seu cas concret i conclou que la inactivitat del Tribunal de Corts en relació amb la resolució del recurs d'apel·lació presentat vulnera el seu dret a un judici de durada raonable, reconegut a l'article 10 de la Constitució.

- Precisa que la causa no comporta una complexitat especial, sobretot si es té en compte que es tracta d'analitzar simplement, a la llum de la norma processal, si la mesura adoptada per la Batllia és ajustada a dret o no. Afegint que la complexitat que pogués tenir s'havia vist reduïda pel fet que la Batllia ja havia establert prèviament els fets.

- També destaca que la seva actitud en el procés no ha provocat cap retard, ni ha estat passiva, sinó que ha anat més enllà d'allò que és exigible, recordant al Tribunal de Corts que estava a l'espera del pronunciament de la seva decisió.

- Conclou que, per les raons que siguin, el Tribunal de Corts no ha estat diligent i no ha respectat els terminis establerts a l'article 194 del Codi de procediment penal. I, per consegüent, afirma que concorren tots els requisits que determinen que un retard de 18 mesos és injustificat.

- En darrer terme, manifesta que una situació d'acumulació de feina eventual no implica una justificació del retard, d'acord amb la jurisprudència del Tribunal Europeu dels Drets Humans que recorda que els Estats contractants del Consell d'Europa han d'organitzar el seu sistema judicial de tal manera que els tribunals puguin dur a terme el dret d'obtenir una decisió definitiva en un temps raonable (sentències del 23 de setembre de 1993, *Portington c/ Grècia*, de l'11 d'octubre del 2001, *Díaz Aparicio c/ Espanya* o del 23 d'octubre del 2003, *Nelissenne c/ Bèlgica*).

- Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració del dret esmentat i que repositi el recurrent en el seu dret mitjançant l'adopció de les mesures necessàries.

2.2. Argumentació del Ministeri Fiscal

- Prèviament, el Ministeri Fiscal exposa l'íter processal de la causa i destaca que no hi ha el retard al·legat, ja que fins que totes les parts i el Ministeri Fiscal no hagin contestat al recurs d'apel·lació no es pot considerar que el retard sigui imputable a l'Administració de Justícia.

- En segon lloc, de la simple exposició dels antecedents de la causa es desprèn la complexitat de la qüestió: es tracta de 8 recursos d'apel·lació en el marc d'una causa, en què diverses persones també s'han pronunciat com a actors civils.

- Addicionalment, afegeix que no es pot ignorar que la causa, en què s'han formulat nombrosos recursos d'apel·lació, és extremadament complexa, amb més de 16.000 folis i amb moltíssimes persones físiques i jurídiques presumptament implicades, amb complexos entramats societaris i econòmics. Complexitat també derivada dels fets investigats que presumptament consistirien, en què la societat panamenya *LANDSTREET* va ser emprada pel Sr. Juan Pablo Miquel Prats "*per, mitjançant factures falses, obtenir ingressos i realitzar pagaments per elevadíssimes quanties al marge del control i la comptabilitat de l'entitat bancària BPA a prescriptors, empleats, directius i algun dels principals accionistes de la pròpia BPA, utilitzant-se també aquella societat panamenya com a societat pantalla amb comptes pont per, entre altres, pagar dàdives en afers de corrupció*".

- El Ministeri Fiscal conclou que per poder resoldre amb plenes garanties tots els recursos d'apel·lació interposats en aquesta causa, s'ha d'analitzar amb cura i exhaustivitat el complex entramat societari i econòmic creat i valorar de manera motivada en quins casos no està justificada la mesura d'assegurament patrimonial acordada.

- Per tant, el Ministeri Fiscal demana al Tribunal Constitucional que inadmeti a tràmit aquest recurs d'empara per la manca manifesta de contingut constitucional de les seves pretensions, d'acord amb l'article 37.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional.

- En el seu escrit de conclusions, després de reiterar la complexitat de les anàlisis que el Tribunal de Corts havia d'efectuar per resoldre el fons de les demandes d'apel·lació, el Ministeri Fiscal adjunta l'aute d'aquest Tribunal del 18 de febrer del 2019, en què desestima les demandes esmentades.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. El recurs d'empara no converteix el Tribunal Constitucional en una tercera instància ni en un

tribunal suprem.

3.2. Quan un recurrent al·lega la vulneració del dret constitucional a obtenir una decisió fonamentada en Dret (article 10.1 de la Constitució), l'únic objecte del recurs d'empara és el de verificar que les decisions impugnades estiguin motivades i es fonamentin en un raonament jurídic que no sigui il·lògic ni absurd.

3.3. Quan entren en joc drets substancials, el control d'aquest Tribunal en el marc del recurs d'empara consisteix a determinar si els recurrents han estat privats o no d'una protecció efectiva, és a dir, si han estat situats o no en una indefensió material (veg. per ex. el punt 3.3 de l'auto del 22 de desembre del 2017, recaigut en la causa 2017-33-RE o el punt 3.1 de la sentència del 19 de febrer del 2018, recaiguda en la causa 2017-53-RE).

3.4. En aquesta causa, la qüestió que aquest Tribunal ha de resoldre rau en saber si s'ha vulnerat el dret a un judici de durada raonable, reconegut a l'article 10.2 de la Constitució.

3.5. Els criteris per valorar l'existència o no d'una dilació indeguda en el marc d'un procés judicial són tres: la complexitat de la causa, l'actitud dels òrgans judicials i la del recurrent. Aquests criteris han estat exposats en diverses ocasions (veg. per ex. la sentència del 14 de març del 2001, recaiguda en la causa 2000-17-RE).

3.6. En el marc de les actuacions d'aquest recurs d'empara, aplicant els criteris que s'acaben d'exposar, el Tribunal Constitucional constata –com ja ho va fer en el marc d'un altre recurs presentat per una altra part del mateix procés en què s'adduïen les mateixes al·legacions (veg. la sentència del 19 de desembre del 2018, recaiguda en la causa 2018-50-RE)- que la qüestió que s'ha de resoldre per part del Tribunal de Corts no és complexa, que el recurrent no ha retardat mitjançant accions dilatòries el curs de la Justícia, i que és la inacció del Tribunal de Corts la que provoca una dilació indeguda.

3.7. El Tribunal Constitucional considera que correspon al Tribunal de Corts adoptar les mesures pertinents per tal de dictar la decisió sobre la qüestió de fons plantejada. Ara bé, com es desprèn de l'escrit de conclusions del Ministeri Fiscal aquesta adopció ja es va dur a terme el 19 de febrer proppassat. No obstant això, e

3.8. Per consegüent, cal declarar la vulneració del dret a un judici de durada raonable.

DECISIÓ:

En atenció a tot això que s'ha exposat, el Tribunal Constitucional, per l'autoritat que li confereix la Constitució del Principat d'Andorra,

HA DECIDIT:

1. Estimar el recurs d'empara interposat pel Sr. Juan Antonio García Ramírez.

2. Declarar que s'ha vulnerat el dret fonamental a un judici de durada raonable pel que fa al recurs d'apel·lació sobre la qüestió incidental per ell plantejada.

3. Publicar aquesta sentència, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

I així, per aquesta sentència nostra, que ha de ser notificada a la representació processal del Sr. Juan Antonio García Ramírez, a la presidenta de la Batllia, al president del Tribunal de Corts i al Ministeri Fiscal ho pronunciem, manem i signem a Andorra la Vella, el 15 de març del 2019.

Dominique Rousseau
President

Josep-D. Guàrdia Canela
Vicepresident

Laurence Burgorgue-Larsen
Magistrada

Joan Manel Abril Campoy
Magistrat